

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

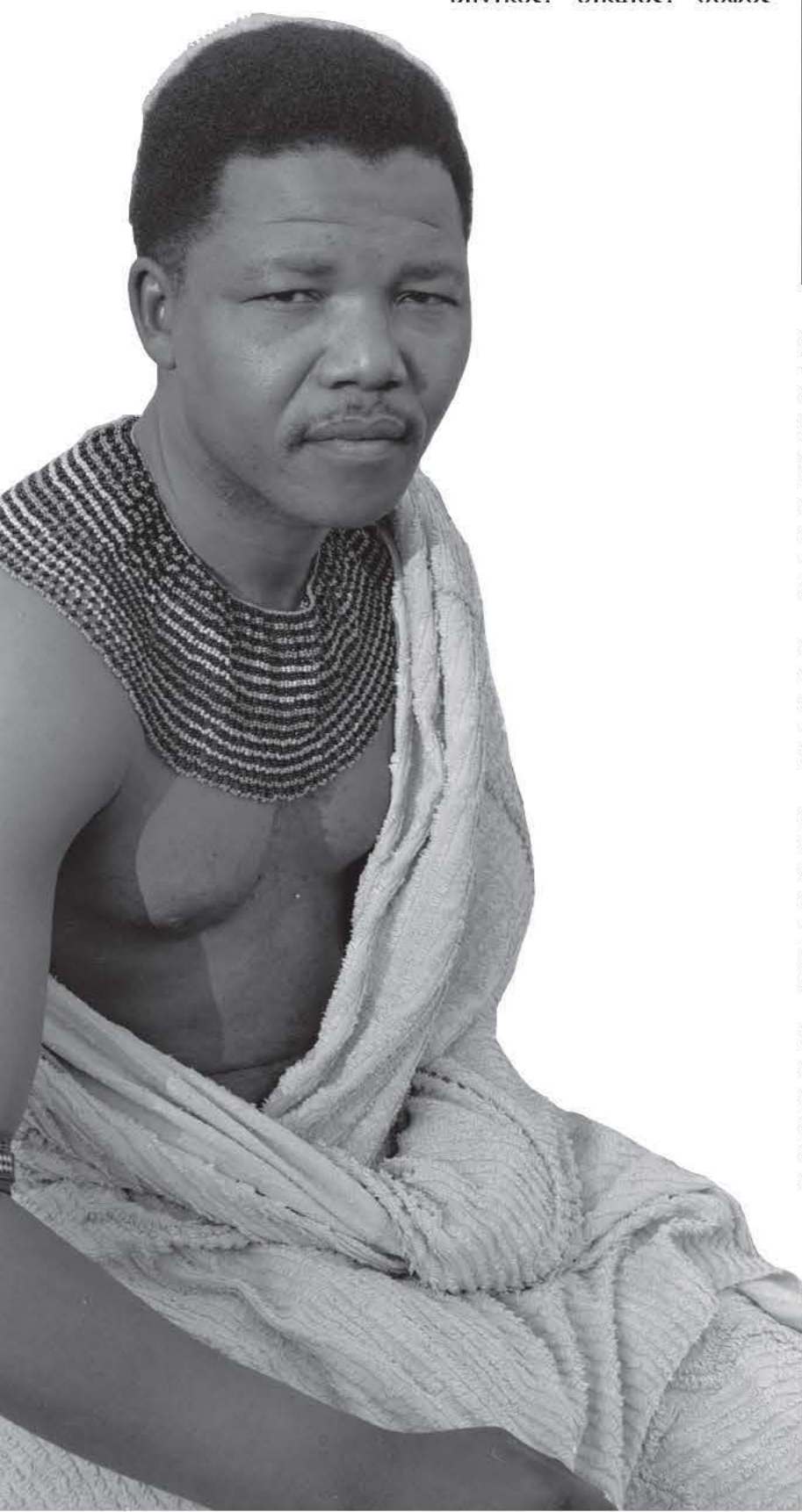
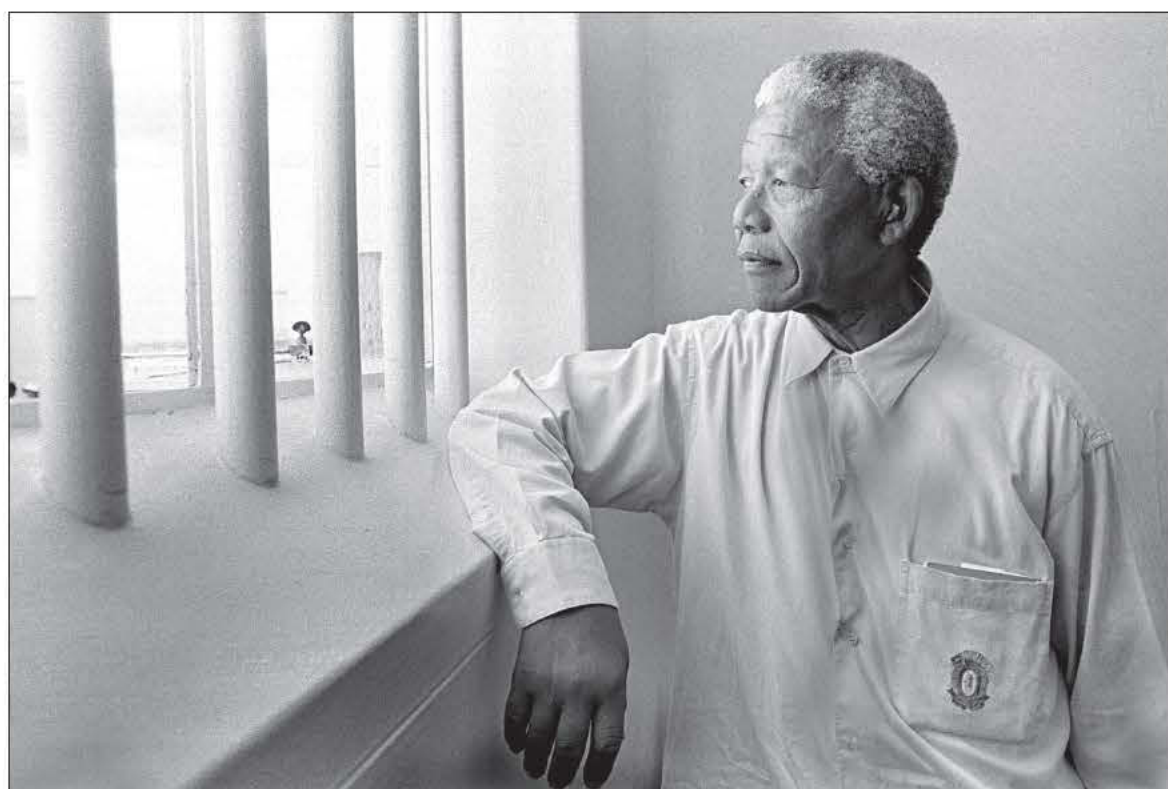
Γράφει η Σοφία Ράλλη-Καθαρείου

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΤΟΥ ΝΕΛΣΟΝ ΜΑΝΤΕΛΑ

Ο θάνατος του ΝΕΛΣΟΝ ΜΑΝΤΕΛΑ ήταν αναμενόμενο να καλύψει τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων στην Αυστραλία, αλλά και σε όλο τον κόσμο, γιατί ο Μαντέλα δεν υπήρξε απλώς ένας επαναστάτης που αντιστάθηκε στην υποδούλωση των εκατομμυρίων νέγρων της Νοτίου Αφρικής, αλλά υπήρξε η σημαντικότερη πολιτική φυσιογνωμία του 20ού αιώνα με

παγκόσμια ακτινοβολία. Η ζωή του Μαντέλα ακόμα και μέσα στη φυλακή είναι κατά βάση και κατά κύριο λόγο, ένας κήρυκας πολιτικών ιδεών, της δικαιοσύνης, της ισότητας και της ελευθερίας, που ναι μεν κινούνται σε σύγχρονα ιστορικά πλαίσια, αλλά που κατ' ουσία είναι διαχρονικής σημασίας.

Σαν πολιτικός ηγέτης υπήρξε πρακτικός, φιλεισθητικός, δίκαιος, σοφός

που οδηγεί στην ελευθερία. Προσπάθησα να σταθώ στα πόδια μου, αλλά μερικές φορές τα πόδια μου δεν με βαστούσαν, ίσως πήρα λάθος δρόμο και ανακάλυψα το μυστικό ότι όταν φτάσεις στην κορυφή του βουνού βλέπεις πως υπάρχουν κι' άλλα βουνά να διαβείς.

Μερικές στιγμές σταμάτησα να πάρω ανάσα, να ρίξω μια ματιά στον μεγάλο ορίζοντα τριγύρω μου και να κοιτάξω τον δρόμο που διάβηκα.

Ο σταθμός όμως ήταν μια στιγμιαία ανάπαυλα γιατί η ελευθερία έρχεται με τις ευθύνες και με τις απαιτήσεις, αλλά εγώ δεν τολμώ ν' αργήσω γιατί η μακρά μου πορεία ακόμα δεν τελείωσε».

Μάθημα ευθύνης κληροδοτεί στον κόσμο ο ηγέτης Μαντέλα. Μάθημα για τους πολίτες, φάρος για τα κράτη που παλεύουν με τα κύματα και τις φουρτούνες των καιρών.

Τρανό το βάθος των αξιών για να στηριχθεί η έννοια της Δημοκρατίας.

Για να στεριώσει ένα «ευνομούμενο κράτος» χρειάζεται συναίνεση. Η συναίνεση φυτρώνει μόνο εκεί που υπάρχει

ανεξικακία, σωφροσύνη, υπομονή και επιμονή στην έννοια του δικαίου. Ο Μαντέλα συγκέντρωνε τις σκέψεις του όχι στις δυσκολίες, τις αδικίες και τα σφάλματα του παρελθόντος, αλλά στις δυνατότητες του σήμερα και στα οράματα για επιτεύγματα του αύριο. Ποιος άραγε να είναι ο συσχετισμός με τα Ελληνικά προβλήματα; Ίσως αυτά που μας διδάσκει η ζωή του Μαντέλα να είναι ένα μάθημα για την σύγχρονη Ελλάδα για μια αλλαγή νοοτροπίας σε πολίτες και ηγέτες όπου η ευθύνη όλων να είναι η ηθική παλινόρθωση πρώτα και η οικονομική ανάκαμψη μετέπειτα, βήμα βήμα, με υπομονή και επιμονή.

Αναπόφευκτα παλινδρομώ και πάλι στα προβλήματα και ολισθήματα της μητέρας Ελλάδας. Μού έρχονται στη μνήμη τα πεπραγμένα του σπουδαίου ανθρώπου, δασκάλου της φιλοσοφίας αλλά και της πολιτικής, του δικού μας Σωκράτη που έκανε πράξη την αρμονική συμμετρία που υπάρχει σ' αυτόν μεταξύ χρέους και πάθους, που δεν είναι ούτε άδικος, ούτε φανατικός, ούτε εμπαιγμός ιδεολόγος (Φαίδων 69 Γ,

85 Β), όπου ο ηθικός νόμος φανερώνεται σαν ευθύνη για τον έλεγχο των ατομικών πράξεων.

Στην σκοτεινή εικόνα της σημερινής παραπαίουσας ανθρωπότητας, ο Μαντέλα προσφέρει στον Ευρωκεντρικό άνθρωπο το υπόδειγμα ενός νέου τύπου ηγέτη που αναδύεται από τον αγώνα για την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την αδελφοσύνη των λαών στην επιδίωξη της ελευθερίας.

Κατά τον Μαντέλα η ελευθερία είναι επιβίωση όταν οι ηγέτες και ο λαός κατανοήσουν την αξία της συναίνεσης.

Η ειρηνική συνύπαρξη και πολυμορφία της νέας φυσιογνωμίας των κρατών του Εικοστού και Εικοστού Πρώτου Αιώνα γίνεται πραγματικότητα όταν οι ηγέτες γεφυρώσουν το χάσμα της διαφοράς και των διακρίσεων χωρίς εμμονές στα πάθη του παρελθόντος.

Έτσι «το δόγμα Μαντέλα» που έρχεται σαν δώρο στον σημερινό άνθρωπο είναι ότι το ιστορικό παρελθόν υπογραμμίζεται σαν σύμβολο, αλλά δεν αφήνεται να δεσμεύει την «σημερινή ζέουσα πραγματικότητα».